

CIV-CARE_P001-18plus

Positionpaper

Triangulatie als structureel mechanisme binnen volwassenenzorg

Versie: v1.00**Datum:** 18 januari 2026**Reeks:** CIV-CARE P001-18plus – Normatieve Position Papers**Status:** Officieel kaderdocument

Voorwoord (uniform CIV-CARE)

Deze position paper maakt deel uit van de **CIV-CARE P001-18plus reeks**: een samenhangend geheel van normatieve en juridisch-duidende documenten die **structurele mechanismen binnen volwassenenzorg en dwangcontexten (18+)** analyseren en begrenzen.

De CIV-CARE P001-18plus position papers:

- zijn **thema- en mechanismegericht**, niet casusgericht;
- functioneren als **modulair toetsingskader**;
- zijn bedoeld voor gebruik door **rechtbanken, toezichthouders, klachtencommissies en bestuursorganen**;
- beogen herstel van **rechtsstatelijke proportionaliteit, participatie en menselijke maat**.

Deze documenten zijn complementair aan wet- en regelgeving en vervangen geen wettelijke toetsing, maar maken **structurele risico's zichtbaar** die in individuele procedures vaak slechts indirect of gefragmenteerd aan het licht komen.

1. Doel en positionering

Deze position paper beschrijft **triangulatie** als structureel mechanisme binnen **volwassenenzorg en aanverwante zorg- en beschermingsketens**, in het bijzonder waar sprake is van **dwang, drang of feitelijke afhankelijkheid**.

Triangulatie wordt in deze paper expliciet gepositioneerd als:

- een **procedureel en relationeel machtsmechanisme**;
- een **startpunt voor verdere ketenversterkende dynamieken**;
- een **signaalmechanisme** dat aanleiding geeft tot verdieping via andere CIV-CARE P001-18plus position papers.

2. Kernbegrip: triangulatie

Onder **triangulatie** wordt verstaan:

het structureel vervangen van directe communicatie en participatie door bemiddeling via derden, waardoor verantwoordelijkheid, zeggenschap en correctiemogelijkheden verschuiven van de betrokkene naar het systeem.

Triangulatie is:

- geen incidentele communicatiestijl;
- geen neutrale afstemmingsvorm;
- maar een **structureel patroon met normatieve en juridische consequenties**.

3. Juridisch en normatief kader

Triangulatie raakt binnen volwassenenzorg aan fundamentele rechtsbeginselen en wettelijke verplichtingen, waaronder:

- **Zorgvuldigheidsbeginsel** (Awb art. 3:2);
- **Motiveringsplicht** (Awb art. 3:46);
- **Evenredigheidsbeginsel** (Awb art. 3:4 lid 2);
- **Participatie- en informatieplichten** (WGBO);
- **Minst ingrijpende zorg en herstelgerichtheid** (WvGGZ art. 2.1 en 2.2);
- **Eerbiediging van privéleven en autonomie** (art. 8 EVRM);
- **Recht op effectieve rechtsbescherming** (art. 13 EVRM);
- **Gelijke erkenning voor de wet en participatie** (CRPD art. 12 en 19).

Deze normen zijn **verplichtend en niet facultatief**.

4. Triangulatie als triggermechanisme binnen ketendynamiek

Triangulatie fungeert binnen volwassenenzorg zelden op zichzelf. In de praktijk vormt zij het **startpunt van een reeks elkaar versterkende dynamieken**, waaronder:

- **Indirecte participatie en structurele stemvervanging**
(→ CIV-CARE_P001-18plus_PP_Indirecte-participatie-en-structurele-stemvervanging);
- **Narratiefvorming en dossierconstructie**
(→ CIV-CARE_P001-18plus_PP_Narratiefvorming-en-dossierconstructie-als-machtsmechanisme);

- **Uitsluiting van het sociaal netwerk**
(→ CIV-CARE_P001-18plus_PP_Uitsluiting-van-het-sociaal-netwerk-als-systeeminterventie);
- **Informele derden en schijnmandaat**
(→ CIV-CARE_P001-18plus_PP_Informele-derden-en-schijnmandaat-binnen-zorgketens);
- **Verantwoordelijkheidsdiffusie en ketenafscherming**
(→ CIV-CARE_P001-18plus_PP_Verantwoordelijkheidsdiffusie-en-ketenafscherming);
- **Zorg zonder afbouw en ontbreken van exitstrategie**
(→ CIV-CARE_P001-18plus_PP_Zorg-sonder-afbouw-en-ontbreken-van-exitstrategie).

Triangulatie vormt daarmee een **juridisch relevant alarmsignaal** dat nader onderzoek vereist.

5. Kenmerkende verschijningsvormen

Triangulatie is binnen volwassenenzorg herkenbaar aan onder meer:

- structureel spreken over betrokkenen in plaats van *met* hen;
- filtering, parafraseren of interpretatie van standpunten;
- ontmoediging of conditionering van rechtstreeks contact;
- inzet van derden zonder expliciet, transparant mandaat;
- ontbreken van directe hoor- en wederhoor-momenten.

6. Gevolgen

6.1 Voor betrokkenen

- verlies van directe zeggenschap;
- toename van machtsasymmetrie;
- verminderde rechtsbescherming;
- bestendiging van afhankelijkheid.

6.2 Voor het systeem

- zelfversterkende dossierlogica;
- afname van transparantie en toetsbaarheid;
- verhoogd risico op structurele zorgafhankelijkheid.

7. Toetsingscriteria (geactualiseerd)

Van juridisch problematische triangulatie is sprake indien één of meer van de volgende **objectief vaststelbare omstandigheden** zich voordoen:

1. Betrokkenen worden niet rechtstreeks gehoord terwijl dit mogelijk en aangewezen is;
2. Standpunten worden structureel gefilterd of geïnterpreteerd door derden;
3. Directe communicatie wordt ontmoedigd of onmogelijk gemaakt;
4. Derden vervullen een structurele bemiddelende rol zonder transparant mandaat;
5. Besluitvorming steunt primair op indirecte of niet-verifieerbare informatie.

Escalatieloga:

Indien bovenstaande criteria aanwezig zijn, dient verplicht te worden beoordeeld of tevens sprake is van indirecte participatie, narratiefvorming, netwerkuitsluiting, schijnmandaat of zorgbestendinging, conform de overige CIV-CARE P001-18plus position papers.

8. Gebruik binnen CIV-CARE dossiers

Deze position paper fungeert als:

- **primaire signaalpaper** bij communicatieve en relationele stagnatie;
- **doorverwijskader** naar verdiepende sub-papers;
- **normatief anker** in klachten, bezwaar, beroep en toezicht.

Voorbeeldformulering:

“De in dit dossier vastgestelde triangulatie vormt aanleiding tot nadere toetsing aan de CIV-CARE P001-18plus position papers inzake participatie, narratiefvorming, netwerkuitsluiting en zorgbestendinging.”

9. Juridische kwalificatie en slotbeschouwing (uniform CIV-CARE)

Triangulatie als structureel mechanisme vormt geen neutrale werkmethode, maar een **procedurele ingreep met verstreckende rechtsstatelijke gevolgen**.

Juridisch kwalificeert dit patroon als:

- geen strafrechtelijke beschuldiging;
- een vorm van **bestuursrechtelijk onzorgvuldig handelen** bij ontbreken van directe participatie;
- potentieel **civielrechtelijk relevant** bij aantoonbare schade;
- en **mensenrechtelijk relevant** waar autonomie, participatie en privéleven structureel worden geraakt.

Deze position paper markeert triangulatie als **kritisch kantelpunt** binnen volwassenenzorg en als beginpunt van normatieve en juridische correctie.

CIV-CARE P001-18plus – Position Paper

opgesteld door:

Alexander Groenheide
Voorzitter | Stichting De kamer van Sociale Waarden
Menselijke waardigheid als fundament.

info@dekvsw.nl | www.dekvsw.nl

 06 53 44 50 54

 Laurastraat 87, 6471 JJ Eygelshoven

 KVK: 97098817 | RSIN: 867909274

W: DeKvSW.nl

CIV initiatieven:

CIV-CARE.nl | CIV-RAMP.nl | CIV-CAMP.nl | CIV-CALL.com

Burgerschapeducatie/ theater en filmeducatie: Ubuntukids.nl

DE KAMER VAN SOCIALE WAARDEN